

pligten ændres. Man kunde ogsaa tænke det gjort paa den Maade, at alt stadig skulde afleveres, og Bibliotekerne saa havde Ret og Pligt til at kassere deraf og tilintetgøre. Men det vilde i flere Henseender være utilltalende, navnlig naar det drejer sig om Bøger, at kræve dem indsendt for bagetter at ødelægge dem. Selve Afleveringspligten og dens moralske og juridiske Betydning røres der her ikke ved. Den gælder jo i de fleste Lande, og der er neppe større Grund til nu at tage den op til Overvejelse her i Landet. Det er altsaa kun Afleveringspligtens Omfang, som Lovforslaget tilsigter at foretage Ændringer i.

Bestemmelserne gaar særlig ud paa, at Undervisningsministeriet skulde være berettiget til at fritage visse Grupper af Tryksager for Aflevering. Det er sikkert nok hensigtsmæssigt, at en saadan Fritagelse følges af en ministeriel Bekendtgørelse, og det ikke bestemmes ved Lov, hvilke Grupper der skal fritages. Vi er her paa et Omraade, hvor det kan forudses, at der vil indtræde hyppige og betydningsfulde Forandringer, saaledes at den Afleveringspligt, der er hensigtsmæssig i Aar, maaske ikke er det om 2—3 Aar. Det er da sikkert formaalstjenligt at lade Undervisningsministeriet have denne Ret til ved ministeriel Bekendtgørelse at bestemme, hvad der til hver enkelt Tid bør medtages i, og hvad der bør udelukkes fra Afleveringspligten. Naar det er Ministeriet, der har denne Bemyndigelse, betyder det naturligvis i Realiteten, at det vil blive de særlig bibliotekskyndige, der kommer til i Hovedsagen at træffe denne Afgørelse. Men man opnaar altsaa at være fri for at ulejlige Lovgivningsmagten i hvert enkelt Tilfælde, naar det kunde være ønskeligt at foretage en mindre Ændring, og jeg tror ikke, det kan vække alvorlig Betænkelighed at give Undervisningsministeriet en Bemyndigelse som den, her er Tale om.

Som noget af det betydningsfuldeste i Lovforslaget skal jeg nævne den Bestemmelse i § 1, hvorefter der fremtidig skal afleveres 3 Eksemplarer af trykte Sager. Dette betyder, at det kongelige Biblioteks Dubletteksemplar udgaar, og dette vil igen betyde en meget væsentlig Pladsbesparelse i dette Bibliotek. Det kan naturligvis ogsaa komme til at betyde, at Biblioteket i nogle Tilfælde maa købe et nyt Eksemplar, f. Eks. fordi det Eksemplar, det havde i Anvendelse, er blevet slidt op paa Læsesalen. Det kan altsaa betyde en Udgift for Biblioteket til Nyanskaffelser, en Udgift, som under de nuværende Forhold kunde være

sparet, idet man kunde ty til Dubletteksemplaret. Men der er almindelig Enighed om, at den Udgift, der kan komme dør, betydeligt opvejes ved, at man er fri for at opbevare den store Mængde af Dubletter. — Der indeholdes i Lovforslagets § 7 en Bestemmelse til Supplering heraf, hvorefter det kongelige Bibliotek har Ret til vedblivende at faa to Eksemplarer af de større, sammenhængende Værker, som ikke er afsluttede ved Lovens Ikrafttræden.

Dernæst vil der opnaas en meget betydelig Pladsbesparelse ved, at Ministeriet, hvis dette Lovforslag ophøjes til Lov, vil udelukke visse Grupper af Tryksager fra Afleveringen. Jeg skal her nævne uforandrede Oplag af en Bog, dernæst Særtryk af en Avis, hvor det drejer sig om, at der bliver sat et nyt Hoved paa Avisen, og at den i øvrigt udkommer i samme Skikkelse i en Del af Læsekredsen, og endelig dette, at en Del Grupper af Smaatryk ikke mere skal afleveres. Herom skal jeg henvise til de Bemærkninger, som ledlager Lovforslaget, og til de Udtalelser, som det i Landstinget nedsatte Udvalg har fremsat i sin Betænkning.

Endelig vil det blive en betydningsfuld Følge af Lovforslagets Vedtagelse, at der ikke mere skal være fuldstændig Pligt-aflevering til Universitetsbiblioteket, men at dette skal stille Paaskrav om alle de Tryksager, som det ønsker at modtage fra Forlæggerne. Der er i Lovforslaget optaget en Definition af, hvad Forlægger skal betyde, en Definition, som blev nødvendig netop som Følge af den Ændring, at det er Forlæggeren, man her har at holde sig til i Stedet for som tidligere Bogtrykkeren.

Med disse Ord skal jeg tillade mig at anbefale Lovforslaget til velvillig Behandling i dette høje Ting.

Chr. Ernst Christensen: Efter at den højtærede Undervisningsminister saa indgaaende har behandlet dette Forslag til Lov om Pligt-aflevering af Tryksager til offentlige Biblioteker, kan jeg fatte mig i Korthed. Som allerede nævnt af den højtærede Minister er Lovforslaget Resultat af Arbejdet i et Udvalg, som i 1924 blev nedsat angaaende Statens Biblioteksvæsen i det hele taget, men i Særdeleshed Pligt-afleveringen til de tre store Biblioteker, det kongelige Bibliotek, Universitetsbiblioteket og Statsbiblioteket i Aarhus. Det var den kolossale Tilvækst af Pligt-afleveringen i de sidste 20 Aar som Følge af den i 1902 ved-